

Велица

ВЛАДИМИР СОРОКИН

enthusiast

Владимир Сорокин

Метель

Copyright © Владимир Сорокин, 2010

Владимир Сорокин

Виелица

© Васил Данов, превод, 2015

© Фиделия Косева, художник на корицата, 2015

© Enthusiast – запазена марка на

„Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД, 2015

ISBN 978-619-164-124-6

Виелица

ВЛАДИМИР СОРОКИН

Превод от руски

Васил Данов

enthusiast

София, 2015

*Покойник спатъ ложится
На белую постель,
В окне легко кружится
Спокойная метель...**

Александър Блок

– Разберете най-сетне, че непременно трябва да пътувам! – отчаяно вдигна ръце към небето Платон Илич. – Чакат ме болни хора! Бол-ни! Върлува епидемия! Това нещо говори ли ви?!

Станционният надзирател притисна ръце към кожуха си от язовец и се наведе към него:

– Че как да не ви разбирам? Как да не ви разбирам, господине? Трябва да пътувате и много добре ви разбирам. Но аз нямам никакви коне и до утре няма да имам!

* Покойникът заспал е
на бялото легло.
Виелицата вяло
върти във колело.
(Превод Ася Григорова)

– Как така нямате коне?! – ядосано извика Платон Илич. – Че за какво е тогава вашата станция?

– Ами за това, че конете заминаха и нямам нито един! Нито един! – повиши глас надзирателят, сякаш говореше с глух. – Освен ако по чудо довечера не се върнат пощенските. Но кой знае кога...

Платон Илич свали пенснето си и се втрени в надзирателя, като че ли го виждаше за първи път:

– Ама вие, драги, разбирате ли, че там умират хора?

Надзирателят разтвори ръце и ги протегна към лекаря, сякаш просеше милостиня:

– Че как да не разбираме? Защо пък да не разбираме? Православни люде мрат, беда голяма, как да не разбираме!? Но погледнете през прозорчето какво става навън!

Платон Илич сложи пенснето си и машинално извърна отеклите си очи към заскрежения прозорец, през който не се виждаше нищо. Навън бе все същият мрачен и мразовит зимен ден.

Докторът погледна стенния часовник като къщичката на Баба Яга: стрелките сочеха два и петнайсет.

– Минава два! – възмутено тръсна той едрата си, късо подстригана глава с леко посребрени слепоочия. – Два следобед! Скоро ще почне да се стъмва, разбираш ли?

– Че как да не разбирам, как да не разбирам... – подхвана надзирателят, но докторът решително го прекъсна:

– Виж какво, братле! Намери коне, ако щеш, ги изрови! Ако днес не стигна там, ще те дам под съд. За саботаж.

Познатата държавна заплаха подеждва приспивно на надзирателя. Той като че ли задряма, спря да дърдори и да се оправдава. Леко приведената му от кръста фигура с късо кожухче, плюшени панталони и високи бели, обшити с жълта кожа валенки, застина в сумрака на просторната, силно затоплена стая.

Затова пък жена му, която досега седеше кротко с плетката си зад басмяното перденце в ъгъла, се размърда, надникна с широкото си, безизразно лице, което бе успяло да омръзне на доктора през двата часа очакване, докато сърбаше чай с малиново и сливово сладко и прелистваше списание „Нива“ от миналата година:

– Михалич, що пък не помолим Перхуша?

Надзирателят мигом се сепна.

– Може и Перхуша да помолим – извърна се наполовина към жена си, като с лявата ръка почеса дясната. – Ама те искат държавни коне...

– Абе все ми е тая какви са конете! – кресна докторът. – Искам коне! Конете! Ко-не!

Надзирателят се потътри към кантонерката:

– Ако не е при чичо си в Хопров, може и да му се примоля...

Приближи се до кантонерката, взе слушалката на телефона, завъртя няколко пъти ръчката, поизпъчи се, турил лявата ръка на кръста си и вдигнал плешивата си глава, сякаш се опитваше да стане по-висок:

– Миколай Лукич, Михалич те безпокои. Я ми кажи, колата с хляба днес минавала ли е при вас? Не е ли? Е, добре. А как иначе? Че къде може да тръгнеш днес? Никъде! Как иначе? Е, сполай ти.

Внимателно сложи слушалката на вилката и с признаци на оживление по небрежно избърснатото си с рядка брадица лице без определена възраст заситни към доктора:

– Значи излиза, че днеска наш Перхуша не е ходил в Хопров за хляб. Тук е, лежи си на печката. Щото, когато ходи за хляб, винаги се отбива при чичо си. А там – чай и дрън-дрън. Чак привечер докарва хляба.

– Има ли коне?

– Има шейна с кормило.

– Шейна ли? – присви очи докторът и бръкна за табакерата си.

– Ако се съгласи, може да ви закара в Долгое.

– А моите? – понамръщи се Платон Илич, сещайки се за шейната, коларя и за двата държавни коня.

– А ваште засега тук ще останат. С тях после ще се приберете.

Докторът запали, дръпна и издуха дима:

– И къде е твоят колар?

– Тук, наблизо – надзирателят махна с ръка зад гърба си. – Васятка ще ви заведе. Васятка!

Никой не отговори.

– Май е в новата къща – обади се жена му зад пердето.

После чевръсто стана и шумoleyки с полата си, излезе. Докторът свали от закачалката дългополото си тежко палто, подплатено с овчи кожи, напъха се в него, нахлупи лисичия калпак и омота около врата си бял шал. След като нахлузи и ръкавиците, грабна двете пътни чанти и решително прекрачи прага на отворената от надзирателя врата към тъмното преддверие.

Околийският доктор Платон Илич Гарин бе висок, як четирийсет и две годишен мъж с тясно, избръснато до синьо, издължено лице с голям нос и с изражение на вечно съсредоточено недоволство. „Вие непрекъснато ми пречите да изпълня онова толкова важно и единствено възможно нещо, за което съм предопределен от съдбата, което умея да вър-

ша далеч по-добре от вас и на което съм посветил по-голямата част от съзнателния си живот” – казваше целеустременото му лице с волеви нос и подпухнали очи. В преддверието се сблъска с жената на надзирателя и с Васятка, който грабна двете чанти.

– Седмата къща оттук – обясняваше надзирателят, като притича напред и отвори външната врата. – Васятка, изпрати гусин дохтора.

Платон Илич излезе навън и присви очи. Бе все така студено и мрачно. Лекият, неспиращ през последните три часа вятър, носеше дребни снежинки.

– Няма да ви иска много – нареждаше надзирателят, свивайки се от студа. – Не е печалбар. Само да се съгласи да тръгне.

Васятка остави чантите върху скамейката на пруста, хлътна в къщата и скоро се върна с полушубка, валенки и кожена шапка. Грабна чантите и закрачи по едва забелязващата се в снега пътечка:

– Да вървим, гусине.

Докторът го последва с цигара в уста. Жива душа не се мяркаше по заснежената селска улица. Доста беше наваляло. Подплатените ботуши на доктора потъваха до средата на конchoвете.

„Навява – мислеше си Платон Илич и припряно дърпаеше от бързо догарящата на вятъра цигара. – Дяволът ме накара да тръгна уж за по-пряко през

тази станция, мътните да я вземат. Истинска мечта
бърлога: през зимата никога не можеш да намериш
коне. Бях се зарекъл, ама не, пак тръгнах, dumkopf*.
Да си бях минал по царския път, да сменя конете
в Запрудное и да карам нататък. Нищо, че е седем
версти повече. Досега да съм в Долгое. И станцията
си я бива, и пътят широк. Dumkopf! Сърбай си сега
попарата...”

Отпред Васятка бодро газеше снега и размахва-
ше двете еднакви чанти като жена кофите на коби-
лица. Макар че го наричаха село Долбешино, всъщ-
ност беше махала от десетина къщи, разхвърляни
далеч една от друга. Докато прекосявах заснежено-
то поле, за да стигнат до къщата на коларя, Платон
Илич се изпоти в дългото си палто. Покрай старата,
килната на една страна къща, бяха натрупани прес-
пи. Наоколо нямаше никакви следи, сякаш в къщата
не живееше никой. Само от комина вятърът издух-
ваше бели кълба дим.

Двамата прекосиха полуоградения двор и се из-
качиха на кривнат, навят със сняг пруст. Васятка бут-
на с рамо вратата, която се оказа незаключена. Вля-
зоха в тъмно преддверие, Васятка се блъсна в нещо
и промърмори:

* Глупак (нем.).

– Ама че...

Платон Илич едва различи в тъмнината две големи бъчви, количка и някакви боклуци. Кой знае защо, в преддверието на коларя миришеше на пчелин – на кошери, пчелен восък и цветен прашец. Омайният летен аромат нямаше нищо общо с февруарската виелица навън. Васятка бавно се промъкна към уплътнената със зебло врата, отвори я, взе подмишница една от чантите и прекрачи високия праг:

– Бъдете здрави!

Докторът влезе след него, като приведе глава.

В стаята беше малко по-топло, по-светло и по-разтребено, отколкото в преддверието: в голямата руска печка горяха дърва, на масата самотно стоеше дървена солница, самунът хляб бе увит в кърпа, в ъгъла тъмнееше икона, а до нея сиротно мълчеше стенен часовник, спрял на пет и половина. Мебелировката включваше само сандък и железен креват.

– Чич Козма! – провикна се Васятка, след като внимателно сложи чантите на пода.

Никой не се обади.

– Да не би да е на двора? – Васятка извърна към доктора широкото си луничаво лице със смешен, като че ли обелен розов нос.

– Кво има там? – раздаде се от печката нечий глас

и се надигна рошава рижа глава с брада на фъндъци, с присвити от спане очи.

– Здравсти, чичо Козма! – радостно извика Васятка. – Тук дохторът много бърза за Долгое, а в станцията няма държавни коне.

– И кво? – почеса се главата.

– Ами да го закараш с твойта шейна.

Платон Илич се приближи до печката:

– В Долгое има епидемия. Днес непременно трябва да стигна там. Непременно!

– Епидемия ли? – Коларят разтри очи с грамадите си загрубели пръсти с мръсни нокти. – Чух за епидемията. Вчера разправяха в пощата на Хопров.

– Там ме чакат болните. Нося ваксина.

Главата изчезна и се чу скърцане на дървени стъпала. Козма слезе от печката, закашля се и застана пред гостите. Бе нисичък, слаб, около трийсетгодишен мужик с тесни рамене, криви крака и несъразмерно широки китки, каквито често имат шивачите. Остроносото му лице, подпухнало от сън, излъчваше доброта и се опитваше да се усмихне. Стоеше пред доктора бос и по долно бельо, като почесваше рижата си, щръкнала грива.

– Вак-сина? – произнесе с уважение и внимание, като че ли се страхуваше да не изгърве думата върху стария, протрит и осеян с дупки под.

– Ваксина – повтори докторът и смъкна лисичата си шапка, под която бързо му стана горещо.

– Ама я каква виелица фучи, господине – Перхуша погледна към заскреженото прозорче.

– Виждам, че е виелица! Но болните не могат да чакат! – повиши тон докторът.

Почесвайки се, Перхуша се приближи до прозорчето, уплътнено с кълчища.

– Днеска не можах да отида и за хляб – изстърга с нокът разтопления от топлината на печката скреж и отвори малко око върху стъклото. – Само с хляб не се живее, нали?

– Колко искаш? – попита докторът, изгубил търпение.

Перхуша го изглежда като човек, който се бои да не го шамаросат, и мълчаливо се отправи към ъгъла вдясно от печката, където висяха котли, кофи и гърнета. Взе медно канче, гребна вода от кофата и започна да пие на едри глътки, при което адамовата му ябълка играеше.

– Пет рубли! – предложи докторът с такъв заплашителен тон, че Перхуша трепна.

Но веднага се разсмя, изтривайки уста с ръкав:

– Че за кво са ми...

Сложи канчето, озърна се и хлъцна:

– Че тука... Тъкмо напалих печката.

– Там умират хора! – възкликна докторът.

Перхуша се почеса по гърдите и без да го погледне, се втрени в прозореца. Докторът не изпускаше коларя от поглед, с такова изражение на едрото си с голям нос лице, сякаш готов да го халоса или да се разреве.

Перхуша отново въздъхна и се почеса по врата:

– Ей, малкият, ти тогава, таквоз...

– Кво? – зина от почуда Васятка.

– Остани тука. Щом изгорят, да затвориш комина.

– Добре, чичо Козма – Васятка съблече полушубката си, метна я на скамейката и седна до нея.

– Ти своята шейна... с какво я караш? – попита с облекчение докторът.

– Петдесет кончета.

– Добре! За час и половина ще стигнем до Долгое. И ще се върнеш с пет рубли.

– Е-е, господине, ама недейте... – Перхуша се усмихна, вдигна едрата си, подобна на щипка на рак ръка, и плесна хилавото си бедро. – Хайде, да вървим да впрягаме.

Изчезна зад печката и след малко се появи с груба вълнена фланела, ватени гащи, препасани почти на гърдите с войнишки колан, и със сиви валенки подмишница. Седна на скамейката до Васятка, хвърли валенките на пода и започна чевръсто да навива партенките си.

Владимир Сорокин

ВИЕЛИЦА

Редактор *Марта Влатова*
Художник *Фиделия Косева*
Коректор *Снежана Бошнакова*
Предпечат *Анна Георгиева*

Руска. Първо издание
Формат 16/60х90. Печатни коли 15

ISBN 978-619-164-124-6

Издава enthusiast
Запазена марка на
„Алто комюникейшънс енд пбблишинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ № 20
тел.: 02/943 87 16
факс: 02/943 87 18
e-mail: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ може да закупите с отстъпка
от www.bookstore.enthusiast.bg

Печат „Полиграф – Юг“ АД

Какъв е този странен боливийски вирус, който причинява епидемия в руско село? Откъде са се взели в снега наред полето и в гората тези кристални пирамидки? Кои са витаминдерите, които живеят свой особен живот в домовете си от самообразуващ се филц? И как свършва историята за пътуването на селския доктор Гарин, която започва в ужасна виелица на една малка пощенска станция, където никога не можеш да намериш коне?

Новата повест на Владимир Сорокин ще ви даде отговорите на тези въпроси и ще ви потопи в един магичен свят, където героите не са това, което изглеждат на пръв поглед...

www.entusiast.bg

9 786191 641246

Цена 15,00 лв.